

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput III. Quomodo Constantinus per visionem crucis Christique
praesentiam ad Christianam religionem traductus sit, veramque pietatem
à nostris sacerdotibus didicerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

A

Κεφ. β΄.

CAPUT II.

Τίνοι ἦσαν ἐπίσκοποι τῶν μεγάλων πόλεων, τὰ μεγάλα κων-
σταντίνου βασιλεύσαντος, καὶ ὅπως ἡ μὲν ἔχει λιβύης διὰ λικί-
νου πλειεπιμύνησι χριστιάνων, ἡ δὲ ἑσπέρα δια τῶν κων-
σταντίνου μετ' ἰλιουθειας τὸν χριστιανισμόν
ἐπαρρησιάζετο.

*Quinam fuerint majorum civitatum Episcopi
Constantino Magno regnante: & quod Oriens
quidem usque ad Libyam propter Licinium cau-
sum Christum coluit: Occidens vero propter
Constantinum liberius fidem Christi
professus est.*

Κρίσπε καὶ κωνσταντίνου τῶν καيسάρων
ἑταίρων, ἠγάθητο μὲν τῆς ῥωμαίων
ἐκκλησίας σίλβες, τῆς δὲ ἀλεξανδρέων
ἀλέξανδρου, καὶ μακάρου τ' ἱεροσολύ-
μων τῆς δὲ ἀντιόχειαν τῶν πρὸς τὸ ὄρρον, B
μὲν ῥωμανὸν ἔπειθ' ἕως ἐπέστερα πρὸ τῶν
δωδεκά, ὡς εἰκός, μὴ συγχωρησάντων χρι-
στῶν τῶν χριστιανῶν ὅσα εἰς μακεδόν δὲ οἱ
ἑσπέρων στυλῆλυθότες, θαυμασάντες τὴν
βίαν καὶ τῶν λόγων διστάτων, ἀξίον ἐδοκίμα-
σαν τὴν ἀποστολικὴν ἑρμηνείαν ἠγαθῶν καὶ ἐπί-
σκοπον ὄντα τῆς γείτονος βερρόσιας, εἰς ἀντιό-
χειαν μετέστησαν τῶν δὲ χριστιανῶν οἱ μὲν
πρὸς εἰς μέχρι τῶν ὁμοίων αἰγυπτίους λι-
βύων, ὅσα ἐπαρρησιάζετο τὸ φανερόν ἐκκλη-
σιαίων, μετὰ βαλομένη λιβύης τῆς πρὸς ἀν-
τιόχειαν, οἱ δὲ ἀνα τῶν δύσων, ἑλλήνας C
καὶ μακεδόνες καὶ ἰλλυριοὶ, ἀδελφῶς ἐθή-
τησαν δια κωνσταντίνου, ὅς ἠγάθητο τῶν τῆς
ῥωμαίων.

Κonsulibus Crispo & Constantino
Caesaribus, Romanae quidem Ec-
clesiae Silvester Praefulatum gerebat:
Alexandrinae vero Alexander, & Maca-
rius Hierosolymorum. Antiochia au-
tem ad Orontem fluvium sita nemo ad-
huc post Romanum constitutus fuerat
Episcopus, persecutionibus ut verisimile
est, ordinationem fieri prohibentibus.
Sed non multo post Episcopi apud Ni-
caeam congregati, cum Eustathium ob
vitae simul ac doctrinae meritum admi-
nistratione prosequerentur, dignum eum
judicarunt qui Apostolicae Cathedrae
praesideret: ac proinde cum Episcopus
esset vicine urbis Berraeae, illum inde An-
tiochiam transfulare Quo quidem tem-
pore Christiani qui in Orientis partibus
ad Libyas usque Aegyptiis finitimos de-
gebant, Ecclesiasticos conventus palam
celebrare minime audebant, propterea
quod Licinii erga ipsos immutata esset
benevolentia. Christiani vero in Occi-
dentis partibus commorantes, Achaei
scilicet, Macedones & Illyrii, religionis
suae solennia intrepide agebant, Con-
stantini opera, qui Imperium Romanum
in illis regionibus administrabat.

Κεφ. γ΄.

CAPUT III.

Ὅπως σαυρὸς εἶδεν, καὶ τὴν τῆς χριστοῦ ἑμφανείαν, εἰς τὸ χρι-
στιανισμὸν ἠάλυθον, διὰ τῶν ἀποστόλων καὶ πατρῶν
τῶν ἡμετέρων τῶν θεοσεβῶν.

*Quomodo Constantinus per visionem crucis Chri-
stique praesentiam ad Christianam religionem
traductus sit, veramque pietatem a nostris
sacerdotibus didicerit.*

Τὸν τῶν πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα συγκυ-
ρήσασα παρὰ τὴν φάσμα, οἷς ἐπέειπεν τῶν
χριστιανῶν δόγμα πρὸς ἐβδίδην μάλισα δὲ
τῶν φανείσασα αὐτῷ θεοσημείων ἠνία γὰρ ἐπι-
στράφασα μαζελίω ἐβέβλευστο, οἷα γὰρ εἰκός ἦ-
πρὸς καὶ ἑαυτὸν, ὅπως ἀρετὰ τῆς μάχης ἀ-
ποδίσσει, καὶ τὴν ἀντιβοηθῶν ἐσαι ἐν τοιαύταις
δὲ φερόντι γυρομῶν, ὅνα εἶδεν τὸ τῶν σαυρῶν
σημείον ἐν τῶν ἐργῶν σελαγίζον, τεθηπότι ὃ

Hic enim viro, cum alia multa
obtigisse comperimus, quibus per-
motus Christianam religionem colere
instituit: tum in primis signum divini-
tus ipsi ostensum. Nam cum bellum
Maxentio inferre constituisset, secum,
ut credibile est, dubitare coepit, & quem
sibi auxiliatorem pararet. Hujusmodi
curis distractus, vidit in somnis signum
crucis in caelo resplendens. Quo viso
Ecc ij

μη νέμειν τοῖς ἐπὶ αἰκόσιν, εἰ μέλαμελῆ θῶσι, κ' ἔργους ἀγαθοῖς τῷ μέλαμελεῖαν βεβεώσασσι.

A his qui deliquerunt veniam date, modo ipsos pœniteat, ac pœnitentiam suam bonis aētibus confirmet.

Κεφ. δ'.

CAPUT IV.

ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἀφ' ἡμετέρας τῆς πόλεως ἐδόξαται καὶ διὰ τοῦτο παραδόξως πρὸς τὸ σημεῖον Φερότων τὸ εὐαγγέλιον.

Qualiter Constantinus crucis signum in praeliis præferri jussit: & mirabilis quaedam narratio de his qui vexillum illud gestabant.

Τοιαῦτα τῶν ἱερέων ὑψηλῶν, θαυμάσας ὡς εὐεχέως ἡμετέρας βασιλεῖς, ἐκέλευσεν ἀνδρας ἐπισήμονας, χρυσῶ καὶ λίθοις τιμίαις εἰς εὐαγγέλιον μίαν ἀσπιδάσαι, τὸ εὐαγγέλιον ῥωμαίοις καλεῖται λαβέωρον σημεῖον δὲ τὸ πολεμικόν, τῶν ἄλλων τιμιώτερον, καθότι αἱ τῆ βασιλείας ἡγεῖα καὶ προσκυνητῶν νεόμιστο εὐαγγέλιον ἡ μάστιγα οἶμαι κωνσταντίνου τὸ ἐπιστημότατον σύμβολον τῆς ῥωμαίων δεξιῆς, εἰς χρυσοῦ σημεῖον μελαβαλεῖν ὡς ἐτῆ συνεχεῖ θεῶν ἡθεραπεία, ἀπεθιχθῆναι τῶν παρῆρων τῶν δεξιοῦρας: μόνον δὲ τὸν ἡγεῖα θεόν, ἡ καὶ βασιλεὺς σέβει, καὶ ἡγεμόνι καὶ συμμάχῳ χεῖται καὶ τῶν πολεμίων: αἱ γὰρ τὸ τοιοῦτον σημεῖον εὐαγγέλιον τῶν οἰκείων λαγμάτων καὶ ταῖς καμνύσας φάλαγγιν ἐν ταῖς μάχαις παρεῖναι ἐκέλευε, φανερὸς ἰσχυρῶς τῶν δορυφόρων εὐεχέως ποιεῖν, οἷς ἔργον ἡμῶν εἰς αἰμοκαίως ἐπὶ τῶν ὤμων φέρειν τὸ σημεῖον, καὶ εὐαγγέλιον ὡς ἰσχυρῶς τῶν πολεμίων λέγεται γὰρ ποτὲ τὸν εὐαγγέλιον, ἀφ' ἧς ἐπὶ εὐαγγέλιον τῶν πολεμίων, δέξασθαι εὐαγγέλιον, καὶ εὐαγγέλιον τῆς μάχης ὑπεραγαγεῖν ἢ ἡ δὲ τῶν βελῶν ἔξω χρομένοι, ὁμοίως περὶ βληθῆναι καμνύσας τὸν εὐαγγέλιον τὸ θεῖον σύμβολον, ἀφ' ἧς ἐπὶ εὐαγγέλιον πολλῶν ἐπὶ αὐτῷ εὐαγγέλιον παραδόξως γὰρ πως ὡς ὑπὸ θεῶν δυνάμειος ἰδύνομα τὰ βέλη τῶν πολεμίων, τὸ σημεῖον εὐαγγέλιον τῆς εὐαγγέλιον, καὶ μέσος τῶν κροδύων οἷον, ἀφ' ἧς ἐπὶ λέγεται ὅτι μήτε ἄλλοι ποτὲ τῶν τῶν σημεῖον διακονήμενοι, ἀφ' ἧς ἐπὶ εἰκὸς ἐν πολεμῶ εὐαγγέλιον, σκακῆ εὐαγγέλιον συμφορῶν, καὶ τραυματίαν ἢ ἀρχμαλῶν χρομέται.

Cum ista à sacerdotibus exposita fuissent, Imperator Prophetias de Christo admiratus, peritis artificibus mandavit, ut vexillum illud quod Romani Labarum vocant, auro & gemmis ornatum in crucis signum transformerent. Potro illud vexillum bellicum, honoratius erat quam reliqua, eo quod Imperatorem semper præcedere, & adorari à militibus consuevissent. Quocirca maxime existimo, Constantinum nobilissimum Imperii Romani signum in Christi vexillum commutasse, eo consilio, ut continuo ejus aspectu cultuque Romani à patris ritibus paulatim abducerentur, eumque solum Deum existimarent quem Imperator coleret, & quoduce atque adjutore contra hostes uteretur. Id enim signum semper ante copias suas velut munimentum objecti, & legionibus si qua forte ab hoste premerentur, in prælio adesse voluit: delectis ad id munus certis militibus, quibus hoc injunctum erat, ut singuli per vices id signum humeris gestarent & acies hostium circuirent. Quodam igitur tempore, ajunt signiferum qui id vexillum portabat, repentino hostium incurfu perterritum, alteri illud tradidisse, seque ex prælio subduxisse: cumque jam extra telorum jactum sterisset, subito lethali vulnere percussum corruisse: eum vero qui divinum signum gestandum susceperat, multis in ipsum jacula mittentibus, illæsum permanisse. Quippe hostium tela mirabili quodam modo, velut divina quadam virtute ea dirigente, signo infigebantur: ab ipso autem signifero inter tot pericula cõstituto avolabant. Sed nec alium quenquam militem huic signo gestando deputatum, in gravem unquam calamitatem, sicut in bello fieri solet, incidisse memorant, nec vulneratum unquam aut captivum fuisse.

